

ÁRVA ZSUZSANNA

FEJEZETEK A KÖZIGAZGATÁSI
BÜNTETŐBÍRÁSKODÁS
ELMÉLETTÖRTÉNETE KÖRÉBŐL

A kiadvány
az **Universitas Alapítvány**
támogatásával jelent meg.

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	4
I. FOGALMI ALAPVETÉS	5
II. KÖZIGAZGATÁSI BÜNTETŐBÍRÁSKODÁS KIALAKULÁSÁNAK KEZDETEITŐL 1949-IG	23
1. Alkotmányos alapok	23
2. Büntetőjogi alapok	28
A. A kihágások nyomai a kodifikációs kísérletek előtt.....	28
B. A trichotomikus felosztás nemzetközi gyökere.....	33
C. A mezei rendőrségről szóló 1840. évi IX. tc.....	35
D. Az 1843-as javaslat és a dichotómia	38
E. A Kbtk. megalkotásig tartó átmeneti időszak.....	43
F. A Csemegi-kódex és a trichotómia.....	45
a. A kihágások elkülönült törvénykönyvben történő szabályozása.....	45
b. Az általános részi szabályok - eltérések és összefüggések az anyagi büntetőjoggal.....	53
c. A különös rész szerkezete. Az eljárási szabályok és elvek érvényesítése	57
d. Változások az eljárás tekintetében - reformelképzelések.....	61
e. Az 1901-es egyszerűsítési törvénnyel megvalósuló reform	65
f. A kihágási eljárás alapelvei a 65.000/1909 B. M. sz. rendelet alapján.....	70
g. A kihágási jog további változásai	73
G. A kihágások egy elkülönült csoportja: a jövedéki kihágások	75
3. A kihágások elméleti megalapozása	78
A. A bűncselekmények osztályozásának gyökerei a jogirodalomban	78
B. A bűncselekmények felosztásának német elmélete.....	81
C. Kihágások elméleti megalapozásra érdekében született elméletek	83
a. A cselekmény tárgyának különbségén alapuló elmélet.....	84
b. A jogellenesség és engedetlenség különbségén alapuló elmélet	85
c. A cselekmény hatásán alapuló elmélet.....	86
d. A védelmi normák különbségén alapuló elmélet	87
e. A védelmi cél különbségén alapuló elmélet	88
f. A védelmi eszközök különbségén alapuló elmélet	89
g. Az elkövetők egyéniségének különbségein alapuló elmélet	90
h. A legnagyobb hatással bíró elmélet: James Goldschmidt tanai	91
i. A hippeli Goldschmidt-kritika	96
D. A kihágások kérdésköre a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület konferenciáin	103
E. Az 1878. évi V. tc. rendszerének büntetőjogi elemzése	107
F. Angyal Pál elmélete és annak bírálata	114

4. A kihágások, mint közigazgatási szankciók	124
A. A kihágásokon belül létező rendőri kihágások	124
B. Rendőri kihágások mint a közigazgatási tárgykörei.....	125
C. A kihágást a közrend, közbiztonság és a rendészet fogalmához kapcsoló elméletek.....	127
a. Concha Győző elmélete	128
b. Kmetty Károly elmélete	133
c. Tomcsányi Móric elmélete.....	134
d. Márfy Ede elmélete.....	136
e. Tusnádi Élthes Gyula elmélete.....	137
f. Magyary Zoltán elmélete	141
D. A kihágást a kényszerhez kapcsoló elméletek	143
E. A közigazgatás álláspontja a bűncselekményektől történő elhatárolásról	145
F. A korszak külföldi elméletei.....	147
G. Kihágások - áthágás - közigazgatási szankciók	149
a. A kihágási jog büntetési rendszerének közigazgatási kritikája	151
b. Elterelés vagy visszatérés?.....	155
c. Quasi bíraskodás és bírói függetlenség?.....	157
III. AZ ÍROTT ALKOTMÁNY LÉTREHOZÁSÁTÓL A SZABÁLYSÉRTÉSI KÓDEX MEGALKOTÁSÁIG	163
1. A kihágások rövid továbbélése az 1953. évi 16. sz. tvr. megszületéséig	163
2. Az 1953. évi 16. sz. tvr. – a szabálysértések létrehozása	168
3. A kihágások megszüntetése avagy az 1955. évi 17. sz. tvr. rendelkezései	169
4. A szabálysértési jog államigazgatási jellegét hangsúlyozó elmélet	175
A. Az államigazgatási felelősség és a büntetőjog kapcsolata	178
B. A társadalomra veszélyesség mint az elhatárolás ismérve	182
C. A szervezetekkel szembeni felelősség	185
D. A bírói függetlenség kérdésköre – a szabálysértési jogalkalmazás során	186
5. A szabálysértési jog első kodifikációja.....	188
A. A kodifikáció igénye.....	188
B. A szabálysértés fogalma.....	190
C. Büntetőjogi elemek a szabálysértési jogban.....	193
D. Szervezeti és eljárási kérdések.....	196
IV. A SZABÁLYSÉRTÉSI JOG ELSŐ ÁTFOGÓ KODIFIKÁCIÓJÁTÓL NAPJAINKIG.....	199
1. Az első kódex bírálata	199
2. A büntető anyagi jog belső differenciálódásának hatása	201
3. Újabb külföldi elméletek.....	204

4. Újabb hazai elméletek és a kodifikáció ismételt igénye.....	206
5. A vezető felelőssége a szabálysértési jogban.....	212
A. A vezető felelősségének megteremtéséhez vezető sajátos körülmények	212
B. Az 1968. évi I. tv. 6. §-a által felvetett problémák.....	214
6. Kodifikációs előkészítés az új szabálysértési törvényig.....	217
A. A szabálysértési jog jelenkori elméletei.....	217
B. Korszakunk negatív jogalkotó szerve: az Alkotmánybíróság gyakorlata	220
C. A szabálysértési jog a Római Egyezmény és esetjoga tükrében	222
D. A kodifikáció publikált variánsai	225
E. A 63/1997. (XII. 12.) AB határozat és tudományelméleti bírálata.....	228
7. A közigazgatási büntetőbíráskodás külföldi mintavétele.....	234
A. A német modell.....	234
a. A hatályos német szabálysértési törvény megalkotásához vezető út	235
b. Az OWiG általános része. Az anyagi jogi szabályok köre.....	239
c. A szabálysértési eljárás	243
d. A német mintavétel jelentősége	248
B. A francia mintavétel.....	249
a. A francia kihágási jog jellege és alapvető rendelkezései.....	249
b. A francia eljárási rendszer fő vonásai	253
C. Az angol megoldás.....	257
8. Az 1999. évi LXIX. tc.....	258
A. A jogterület jogági besorolása –anyagi és eljárási jog egysége	258
B. Anyagi jogi szabályok hatályos jogunkban.....	262
a. A szabálysértés fogalma.....	262
b. A szankciórendszer	263
c. A jogszabály alkalmazhatósága.....	264
C. Eljárásjogi elvek érvényesülése a hatályos jogban.....	266
a. A büntetőeljárás alapelvei	266
b. A tisztességes eljárás követelménye	267
c. Ésszerű időn belül történő befejezés	270
d. Az ártatlanság vételeme	271
e. A védelemhez való jog és a fegyverek egyenlősége	275
f. Jogorvoslathoz való jog	277
g. Bizonyítási tilalmak	281
h. Más büntetőeljárási jogok érvényesülése	282
9. A „fejlődés” új irányai	285
V. ÖSSZEGZÉS – SZABÁLYSÉRTÉSI JOG DE LEGE FERENDA	289
1. A jogterület jellege.....	289

2. Anyagi jogi egység	292
3. Eljárási megosztottság.....	297
4. A garanciák	299
5. Fórumrendszer	300
6. Büntetőjogi kapcsolatok. Részletes törvény vagy szubszidiárius szabályozás?	303
ZÁRSZÓ	306
ÖSSZEFOGLALÓ.....	308
ZUSAMMENFASSUNG	310
FELHASZNÁLT IRODALOM	313